

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Обосновывается целесообразность создания Евразийского экономического союза. На основе анализа современных геополитических и геостратегических тенденций мирового развития предлагается новая модель цивилизационного развития в виде Евразийского экономического союза. Это развитие предлагается на инновационной основе и новом региональном монетарном инструменте. В этом проекте обосновывается ключевая роль России в условиях ускоренного преобразования системы общественных отношений и трансформации мировой финансовой структуры под влиянием глобализационных процессов.

Ключевые слова: евразийский экономический союз, инновационная основа, региональный монетарный инструмент, таможенный союз.

РЕЗЮМЕ

Обґрунтовується доцільність створення Євразійського економічного союзу. На основі аналізу сучасних геополітичних та геостратегічних тенденцій світового розвитку пропонується нова модель цивілізаційного розвитку у вигляді Євразійського економічного союзу. Цей розвиток пропонується на інноваційній основі і новому регіональному монетарному інструменті. У цьому проекті обґрунтовується ключова роль Росії в умовах прискореного перетворення системи суспільних відносин і трансформації світової фінансової структури під впливом глобалізаційних процесів.

Ключові слова: євразійський економічний союз, інноваційна основа, регіональний монетарний інструмент, митний союз.

SUMMARY

The author offers the new model of civilization development in the form of the Eurasian Economic Union, which based on analysis of the current geopolitical and geo-strategic trends in global development. This development should be based on innovation and new regional monetary instrument. This project proves the key role of the Russian Federation in conditions of accelerated transformation of the system of social relationship and of the global financial structure under the influence of globalization.

Keywords: Eurasian Economic Union, innovative basis, the regional monetary instrument, customs union.

ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Муромець Н. Є. к.е.н., доцент кафедри управління персоналом і економіка труда Донецький національний університет

Кіріснко О. М. здобувач Донецький національний університет начальник бюро відділу кадрів Філія «Металургійний комплекс» ПрАТ «Донецьксталь» – металургійний завод¹

Постановка проблеми. В сучасних умовах проблемі продуктивності праці приділяють увагу як на макро- так і макрорівні, сучасні українські вчені, а також їх зарубіжні колеги та деякі консалтингові компанії. Змінюються ринкові умови, проводиться модернізація технологічного обладнання, але, не зважаючи на це, питання продуктивності праці не втрачає актуальності, а навпаки вимагає постійної уваги.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню проблем продуктивності праці, методів її виміру, аналізу та оцінки, виявлення шляхів та резервів її підвищення присвятили свої роботи такі українські вчені як Амоша О.І., Богиня Д.П., Андрушків Б.М., Кузьмін О.Є. Серед зарубіжних вчених питанням продуктивності праці приділяли увагу Акофф Р., Друкер П., Сінк С. та ін.

Рис. 1 Фактори впливу на продуктивність праці.

Метою статті є розробка рекомендацій щодо формування системи управління продуктивності праці через комплексний підхід до ефективного використання трудових та матеріальних ресурсів.

Результати дослідження. Продуктивність праці є важливим показником продуктивних сил країни і головним джерелом зростання національної економіки. Продуктивність є основою підвищення конкурентоспроможності національної економіки, а також фактором виходу країни із світової економічної кризи.

Конкурентоспроможність українських підприємств втрачає свої позиції на світових ринках і основним фактором є висока ресурсоемісність виробництва та низька продуктивність праці [6]. Згідно з дослідженням, проведеним світовою консалтинговою компанією McKinsey & Company, Україна за період з 1998 р. до 2007 р. мала досить значні темпи проросту ВВП, найкращі показники серед країн Східної Європи [9], але згідно з рейтингом Міжнародної організації праці в 2011 році Україна посіла 88 місце за рівнем продуктивності із 121 можливого [8].

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

Зростання темпів продуктивності позитивно впливає на зростання ВВП країни, а зменшення темпів зростання продуктивності призводить до зростання показника інфляції.

Між темпами зростання інфляції та падінням продуктивності є стійка кореляція, при якій зростання інфляції на один відсоток в середньому супроводжується зниженням зростання продуктивності на 0,2-0,3 %. [7].

Фактори впливу на продуктивність можливо умовно розподілити на три групи (рис.1): рівень трудових ресурсів, рівень технологій, що використовуються (засоби виробництва, ступінь їх зносу), міжнародне конкурентне середовище.

Перешкодою, щодо підвищення продуктивності є якість трудових ресурсів. Розглянемо більш детально цю проблему.

Одним з основних факторів, що впливає на якість трудових ресурсів, є негативна демографічна ситуація. Сучасна демографічна ситуація на Україні характеризується зниженням народжуваності, збільшенням смертності, що призводить до зменшення населення, старінням, скороченням тривалості життя, погіршенням здоров'я, міграційними процесами. Починаючи з 1991 року, населення країни зменшилось більш, ніж на 6 мільйонів осіб (табл. 1) [4].

Таблиця 1

Динаміка чисельності населення України

Рік	Чисельність, осіб
1991	51944,4
1992	52056,6
1993	52244,1
1994	52114,4
1995	51728,4
1996	51297,1
1997	50818,4
1998	50370,8
1999	49918,1
2000	49429,8
2001	48923,2
2002	48457,1
2003	48003,5
2004	47622,4
2005	47280,8
2006	46929,5
2008	46372,7
2009	46143,7
2010	45962,9
2011	45778,5

Крім того, відбувається старіння працездатного населення. Згідно оцінок різних експертів до 2020 року працездатне населення зменшиться на 10 % і складатиме приблизно 29 млн. осіб [9].

Для ринку праці України характерним є структурне безробіття, яке відбулось внаслідок невідповідності попиту на робочу силу та її пропозиції у професійно-кваліфікаційному розрізі. Національна економіка висуває підвищені вимоги до якості професійної підготовки кадрів, досвіду їх роботи і, в той же час, пропонує мінімальний рівень оплати праці, навіть висококваліфікованим працівникам.

Згідно з даними Державної служби зайнятості України, станом на 1 січня 2012 року на одну вакансію в Україні претендує 8 осіб [5].

Наступним важливим фактором впливу на якість трудових ресурсів є рівень професійної підготовки. За 20 років незалежності України, коли країна стала на шлях до ринкової економіки, система підготовки робочих кадрів майже зникла.

Кількість професійно-технічних навчальних закладів була зменшена більше, ніж на 20 %. За той же час кількість підготовлених кваліфікованих робітників зменшилась більш ніж на 45 %. В тих закладах, що залишились та працюють зараз, відбулось перепрофілювання спеціальностей, зменшилась кількість спеціальностей, потрібних виробництву, і навпаки збільшилась кількість спеціальностей для сфери послуг (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка підготовки в навчальних закладах України

	Професійно-технічні навчальні заклади	Кількість учнів, тис.	Підготовлено кваліфікованих робітників, тис.	Підготовлено фахівців в навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, тис.
1990	1246	643,4	376,7	136,9
1991	1251	648,4	338,1	137,0
1992	1255	647,2	307,1	144,1
1993	1185	629,4	307,0	153,5
1994	1177	572,8	288,4	149,0
1995	1179	555,2	277,3	147,9
1996	1156	539,7	274,8	155,7
1997	1003	528,1	264,5	186,7
1998	995	529,0	259,2	214,3
1999	980	527,7	263,5	240,3
2000	970	524,6	266,8	273,6
2001	965	512,3	278,8	312,8
2002	962	501,9	282,4	356,7
2003	953	493,1	275,6	416,6
2004	1011	507,3	283,4	316,2
2005	1023	496,6	286,6	372,4
2006	1021	473,8	289,3	413,6
2007	1022	454,4	285,1	468,4
2008	1018	443,6	269,6	505,2
2009	975	424,3	239,4	527,3
2010	976	433,5	247,4	543,7

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

При цьому в навчальних закладах III-IV рівнів акредитації відбулось збільшення підготовки фахівців, за 20 років практично в 4 рази. Така диспропорція призвела до дефіциту в кваліфікованих робітниках, та до структурного безробіття в країні [4].

Ступінь зносу основних засобів виробництва в 2010 році досяг ~~на~~ 75 % [4]. Дуже високою є доля виробничого обладнання, строк дії котрого перебільшує 40 років, робота такого обладнання та устаткування потребує додаткових трудозатрат на ремонтні та профілактичні роботи, під час котрих обладнання в більшості випадків простояє.

Але крім вирішення внутрішніх проблем, національна економіка повинна не втрачати, а ~~н~~ посилювати свої позиції в світовому конкурентному середовищі. Зниження конкурентних позицій відбулось не тільки за рахунок світової економічної кризи, але й через посилення протекціонізму, збільшення потужностей в країнах імпортерів національної продукції. Основною такою загрозою для національної економіки є Китай.

Проблему підвищення продуктивності праці та підвищення конкурентоспроможності національної економіки потрібно вирішувати через комплексний підхід. Цілеспрямоване управління продуктивністю праці, розробка конкретних програм ефективного використання трудових ресурсів, ефективне використання матеріальних ресурсів, енергоресурсів та сировини – це напрями щодо підвищення продуктивності. Україні, яка будує ринкову економіку, щоб підвищити конкурентоспроможність на світових ринках, необхідно підвищувати рівень продуктивності праці, що матиме наслідком економічне зростання країни.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Богиня Д. П. Основи економіки праці : навч. посібник / Д. П. Богиня, О. А. Гришанова. – К. : Знання-Прес, 2000. – 313 с.
2. Макконнелл Р. Кэмпбелл Экономикс: принципы, проблемы и политика / Макконнелл Р. Кэмпбелл, Брю Л. Стенли. – К.: ХаГар, 1998. – 785 с.
3. Синк С.Д. Управление производительностью / С.Д.Синк. – М.: Прогресс, 1989.– 528 с.
4. Населення (1990 – 2011). - [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/
5. Інформаційна записка про стан ринку праці та діаграми (картограми) в цілому за 2011 рік. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list>
6. Соколов М. Украинский чермет: кризис научил экономить. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://metallurgy.at.ua/news/ukrainskij_chermet_krizis_nauchil_ekonomit/2010-02-24-1878
7. Чернов Ю. Производительность труда - приоритет антиинфляционной политики. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rau.su/observer/N5-6_97/5-6_14.htm
8. Украина занимает 88 место по производительности труда. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrudprom.ua/news/Ukraina_zanimaet_88_mesto_po_proizvoditelnosti_truda.html
9. Reviving Ukraine's economic growth. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://leadershipdifference.org/aboutus/Ukraine_Economic_Growth_ENG.pdf

РЕЗЮМЕ

У статті розглянуто місце національної економіки в світовому конкурентному середовищі. Встановлено вплив продуктивності праці на зростання національної економіки. Розглянуто фактори впливу на продуктивність праці, та їх стан на сучасному рівні.

Ключові слова: продуктивність праці, національна економіка, конкурентоспроможність, економічна криза, демографічна ситуація, ринок праці, структурне безробіття.

РЕЗЮМЕ

В статье рассмотрено место национальной экономики в мировой конкурентной среде. Определено влияние производительности труда на рост национальной экономики. Рассмотрены факторы влияния на производительность труда и их состояние на современном этапе.

Ключевые слова: производительность труда, национальная экономика, конкурентоспособность, экономический кризис, демографическая ситуация, рынок труда, структурная безработица.

SUMMARY

The article considers the place of the national economy in the global competitive environment. The influence of labour productivity growth in the national economy. The factors affecting the performance of work and their status at this stage.

Key words: labour productivity, national economic, competitiveness, economic crisis, demographics, labour market, structural unemployment.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ДИНАМІЧНОГО СТОХАСТИЧНОГО ЗАГАЛЬНОГО РІВНЯННЯ (DSGE) В МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ ПРОГНОЗУВАННІ

Накалюжний А.В., ДонНУ¹

На сучасному етапі розвитку світової економіки особливу актуальність набувають методи і моделі макроекономічного прогнозування і оцінки результатів превентивних засобів макроекономічної політики на економічну систему. Широкий клас Кейнсіанських макроекономічних моделей, що активно використовувалися центральними банками та урядами багатьох країн світу на протязі останніх десятиріч, не змогли передбачити, або навіть вказати на певні ознаки вірогідності виникнення світової фінансово-економічної кризи 2008-2009р.р. Тому, постає актуальним питання розробки нової парадигми макроекономічного моделювання, а саме моделей динамічного стохастичного загального рівняння, які намагаються пояснити макроекономічну динаміку, використовуючи загальноприйняті мікроекономічні закономірності.

Моделі динамічного стохастичного загального рівняння є новим класом макроекономічних моделей, що виник і досить швидко розвивається в останні роки. Значний внесок в побудову цієї теорії зроблено такими вченими, як Франк Сметс, Раф Воутерс, Фабіо Канова, Девід Дейонг, Франк Шорфейд та інші.

Метою цього дослідження є аналіз основних принципів та методів, на яких базуються макроекономічні моделі динамічного стохастичного загального рівняння, розгляд основних типів моделей, що їх було розроблено в останні роки, а також аналіз перспектив їх застосування в макроекономічному прогнозуванні.

В сучасній макроекономічній теорії економіка розглядається як система динамічного загального рівняння, в якій раціональні агенти приймають колективні рішення щодо певного кола змінних, що характеризують теперішній і майбутній стан економіки. Індивідууми приймають оптимальні для них рішення і не роблять стійких помилок. Похибки, коли вони трапляються, відносяться до нестачі інформації, такої як, наприклад, спонтанні шоки в економіці.

Типова динамічна стохастична модель загального рівняння складається з секторів домогосподарств, виробників кінцевої продукції, виробників продукції проміжного споживання, центрального банку та фіскальних органів.

Сектор домогосподарств. В економіці функціонує континуум ідентичних домогосподарств, які приймають, як дане, агрегований рівень цін P_t , валову номінальну проценту ставку R_t на облігації одного періоду обігу, заробітну платню W_t , рентну ставку капіталу